

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

**Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a
rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných
zakázkách**

Bc. Magdalena Bouzková

© 2015 ČZU v Praze

Pravidla transparentnosti, zákazu diskriminace a rovného zacházení z hlediska zákona o veřejných zakázkách

Souhrn

Tato diplomová práce je věnována problematice veřejných zakázek, konkrétně dodržování hlavních zásad zadávacích řízení s cílem zhodnotit, zda platná úprava dostatečně řeší pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. V České republice je přibližně 60 % zadávacích řízení zadáváno v režimu veřejných zakázek, které jsou velmi často financovány z evropských fondů. Aby nedocházelo k napadání zadávacích řízení, a tím k jejich protahování či dokonce zrušení, je velmi důležité, aby zadavatelé a dodavatelé postupovali podle zákona a řídili se hlavními pravidly zadávacích řízení. V teoretické části se práce zaměřuje na zhodnocení platné právní úpravy v oblasti veřejných zakázek, literární rešerši a vysvětlení důležitých pojmů z oblasti zadávání veřejných zakázek. Součástí praktické části je kvalitativní šetření týkající se platné právní úpravy a zásad zadávání. A dále pak komparace platné právní úpravy upravující zadávání veřejných zakázek s konkrétními případy z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Na základě zjištěných poznatků je na závěr práce vytvořeno hodnocení dodržování hlavních zásad zadávacích řízení včetně doporučení, která by donutila zadavatele lépe zajistit dodržování těchto pravidel.

Klíčová slova: veřejná zakázka, transparentnost, rovné zacházení, diskriminace, zadavatel, dodavatel, kvalifikační předpoklady, zadávací řízení.

Cíl práce a metodika

Cílem této diplomové práce je zhodnocení, zda platná právní úprava dostatečně řeší tři hlavní zásady zadávání veřejných zakázek. Jedná se o pravidla transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace v rámci zákona č. 137/2006 Sb. O veřejných zakázkách (dále jen ZVZ). Součástí cíle diplomové práce je návrh opatření, která by donutila zadavatele lépe zajistit dodržování těchto pravidel. Teoretická část se zabývá platnou právní úpravou, kterou se řídí zadávání veřejných zakázek v České republice a objasněním základních pojmů vztahujících se k problematice veřejných zakázek (dále jen VZ), dále bude obsahovat literární rešerši odborných článků a publikací. Praktická část práce je obsažena ve čtvrté a páté kapitole. Čtvrtá kapitola obsahuje kvalitativní šetření formou rozhovoru nebo dotazníku s vybranými odborníky, zabývajícími se problematikou v oboru VZ. Součástí čtvrté kapitoly je také komparace platné právní úpravy s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V závěru práce budou vyhodnoceny výstupy provedené analýzy právních předpisů, kvalitativního výzkumu a komparace metodou syntézy a zároveň budou provedena doporučení, která by zajistila lepší a důkladnější dodržování hlavních pravidel zadávacích řízení.

Teoretická část: Přehled řešené problematiky

Tato část diplomové práce je teoretickou částí. Obsahuje literární rešerši platné právní úpravy v oblasti zadávání VZ. Práce se zaměřuje jak na domácí platnou právní úpravu, tak i právní úpravu Evropské unie. V této části jsou také objasněny základní pojmy týkající se problematiky VZ a hlavních pravidel jejich zadávání.

Praktická část: Kvalitativní šetření a komparace platné právní úpravy s rozhodovací praxí ÚOHS

Tato část práce je zaměřena na kvalitativní šetření. Tento způsob byl zvolen proto, aby byly zjištěny názory odborníků na problematiku dodržování hlavních zásad zadávání VZ. Šetření bylo provedeno převážně formou kvalitativního dotazníku a dále pak formou rozhovoru s vybranými osobami. Závěr šetření je takový, že většina respondentů shledává ZVZ dostačující pro dodržování zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu

diskriminace. Bohužel žádná sebestopracovanější právní úprava nemůže vyloučit případné nežádoucí jevy v podobě možného protiprávního jednání. Součástí praktické části je komparace platné právní úpravy s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS). Konkrétně se jedná o pochybení týkající se nedodržování hlavních zásad zavádění veřejných zakázek dle §6 odst. 1 ZVZ. Dále jsou v této části uvedeny nejčastější pochybení zadavatelů při procesu zadávání VZ.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Z provedených šetření vyplývá, že současná platná právní úprava upravuje povinnost dodržování hlavních zásad zadávání VZ dostatečně, jelikož Česká republika učinila v posledních letech výrazný pokrok v systému zadávání VZ. Přispěla k tomu nejen snaha zákonodárců o vytvoření co nejdokonalejší právní úpravy pro zajištění maximální transparentnosti a dodržení hlavních zásad zadávání VZ, ale také spolupráce a činnost Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který se velkou měrou na tvorbě těchto norem podílí. Určitým přínosem je jistě také existence evropských norem, které Česká republika postupně implementuje do domácí právní úpravy.

Dílčím cílem diplomové práce je návrh opatření, která by donutila zadavatele lépe zajistit dodržování těchto pravidel. Hlavním problémem nedodržování hlavních zásad zadávání VZ tedy není nedostatečná právní úprava, ale nedodržování nebo chybná interpretace zákona zadavateli zadávacích řízení. Ačkoli existuje dostatečná právní úprava, zadavatel často není natolik erudovaný, aby zadal veřejnou zakázku transparentně, tedy bez porušení hlavních pravidel zadávacích řízení. Pracovníci zadavatelů by měli být pravidelně školeni. Tím by se docílilo toho, že by zadavatelé, dokázali vést zadávací řízení natolik transparentně a v souladu s hlavními zásadami, že by se snížil počet námitek a návrhů na ÚOHS. Dalším řešením by bylo bezplatné poradenství pro zadavatele, které by zajišťovali pracovníci ÚOHS. Vynaložené náklady na tato opatření by se navrátili snížením počtu návrhů na ÚOHS a snížením počtu finančních oprav u výdajů financovaných Evropskou unií.

Zákon se neustále vyvíjí a vzhledem k počtu novelizací je zde evidentní snaha o zajištění maximální transparentnosti a dodržování všech hlavních zásad zadávání VZ. Ministerstvo pro místní rozvoj má v tomto případě velmi těžkou úlohu, jelikož je složité nastavit

dokonalou normu, která by zajistila spravedlivé podmínky jak zadavatelům, tak i dodavatelům.

Tato práce by mohla být přínosem pro zadavatele VZ, jelikož práce poukazuje na nejčastější pochybení zadavatelů při zadávacích řízeních. Na vybraných příkladech z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se mohou zadavatelé poučit, jak se vyvarovat porušování hlavních tří zásad zadávacích řízení. Důležité je především, aby zadavatelé definovali své požadavky a podmínky jednoznačně a v souladu se zákonem a aby byli v oboru veřejných zakázek dostatečně erudovaní.

Vybrané použité zdroje

Portál o veřejných zakázkách a koncesích: Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách [online] [cit. 2015-10-31] Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/Metodiky-stanoviska>

RAFAJ, Petr. ÚOHS pracuje rychleji, přestože případů přibývá. *Veřejné zakázky v praxi*. FORUM s.r.o., 2015, **2015**(2): 40-43. ISSN 1805-8523.

SCHELLEOVÁ, Andrea. *Nejčastější problémy ve veřejných zakázkách nejen pro sektorové zadavatele*. Praha: Linde Praha, 2014, 120 s. ISBN 978-80-7201-857-4.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí.

POSPÍCHAL, Jan. Nejčastější chyby zadavatelů a jak jim předcházet. *Veřejné zakázky v praxi*. Praha: FORUM s.r.o., 2015, **2015**(2): 55-59. ISSN 1805-8523.

Česko. Zákon č. 137/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách.

Česko. Zákon č. 320/2001 ze dne 9. srpna 2001 o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.